

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 8C/130/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614214052
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Balážová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2016:6614214052.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Magdalénou Balážovou v spore žalobkyne F. L., X. XX.XX.XXXX, V. L. Z., K. A. XXX/XX, štátnej občianky SR, zastúpenej JUDr. Vladimírom Zvarom, advokátom, so sídlom Veľký Krtíš, SNP 1/A proti žalovaným 1/ E.. E. L., X. XX.XX.XXXX, V. L. Z., N. L. X. XXXX/XX, štátnemu občanovi SR, 2/ H.. G. L., X. XX.XX.XXXX, V. L. Z., N. Y..Y.. H. XXXX/X, štátnej občianke SR, zastúpenej zástupcom žalovaným 1/ o určenie neplatnosti právnych úkonov takto

rozhodol:

I. u r č u j e, že dohoda o výhrade vzniku bezpodielového spoluvlastníctva manželov, žalobkyne F. L. a žalovaného 1/E.. E. L. spísaná dňa 13.12.2000 na Notárskom úrade vo Filakovo, Hlavná 4 notárkou JUDr. Martou Jurinovou so sídlom Filakovo, Hlavná 4 do Notárskej zápisnice č. Nz 404/00 N 426/00 je n e p l a t n á .

II. Darovacia zmluva uzavretá dňa 28.09.2011, fiktívne datovaná dátumom 08.09.2011 medzi darujúcim žalovaným 1/ E.. E. L. a obdarovanou žalovanou 2/ H.. G. L., ktorej predmetom boli nehnuteľnosti zapísané Okresným úradom Lučenec, katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. XXXX Obec: Z. Okres: Z.Č. katastrálne územie: Z. ako pozemky registra „C“ KN parc. č. 4515/25 zastavané plochy a nádvorcia vo výmere 346 m² a parc. č. 4515/83 zastavané plochy a nádvorcia vo výmere 228 m² - rozostavaná stavba rodinného domu bez prideleného súpisného čísla, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Lučenec pod č. V 1968/11 dňa 17.10.2011 je n e p l a t n á .

III. Kúpna zmluva uzavretá dňa 27.09.2011 (fiktívne datovaná dátumom 02.09.2011) medzi predávajúcim žalovaným 1/ E.. E. L. a kupujúcou žalovanou 2/ H.. G. L., ktorej predmetom boli nehnuteľnosti zapísané Okresným úradom Lučenec, katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. XXXX C. XXXX Obec: Z. Okres: Z. katastrálne územie: Lučenec ako pozemky registra „C“ KN súpisné číslo 5013 poschodová garáž D 21 v celosti a parc. č. 6526/33 zastavané plochy a nádvorcia - pozemok vo výmere 20 m² v podiele 1, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Lučenec pod č. V 1969/11 dňa 17.10.2011 je n e p l a t n á .

IV. Kúpna zmluva uzavretá dňa 03.10.2011 medzi predávajúcim žalovaným 1/ E.. E. L. a kupujúcou žalovanou 2/ H.. G. L., ktorej predmetom bola nehnuteľnosť zapísaná Okresným úradom Lučenec, katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. XXXX Obec: Z. Okres: Z. katastrálne územie: Z. ako 4-izbový byt č. 77 s podlahovou plochou 103,8 m², číslo vchodu 70, na 7. p. v podiele 1/1 v bytovom dome súp. číslo XXX K. A., Z. na parc. č. „C“ KN 4999/3 a spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo veľkosti 104/5998-ín, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Lučenec pod č. V 2028/11 dňa 21.10.2011 je n e p l a t n á .

V. Žalovaní 1/ a 2/ s ú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet Okresného súdu Lučenec súdny poplatok vo výške 398 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

VI. Žalovaní 1/ a 2/ s ú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyňi náhradu trov konania vo výške 100 % do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa prostredníctvom zástupcu doručila súdu dňa 28.08.2014 žalobu o určenie neplatnosti právnych úkonov - dohody o výhrade vzniku bezpodielového spoluvlastníctva manželov a zmlúv o prevode nehnuteľností. Žalobu odôvodnila tým, že so žalovaným 1/ boli manželia, manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp.zn. 5P/5/2011 dňa 31.10.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.11.2011. V spore sa domáhala vyslovenia neplatnosti právnych úkonov:

I. Dohody o výhrade vzniku bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktorá bola uzavretá podľa § 143a ods. 2 zák. č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník, ďalej „OZ“) a spísaná bola na Notárskom úrade vo Filakove, Hlavná 4 dňa 13.12.2000 pod Nz/404/2000. Táto dohoda obsahovala spoločné vyhlásenie zmluvných strán o vzniku bezpodielového spoluvlastníctva manželov ku dňu zániku manželstva.

II. Darovacej zmluvy uzavretej dňa 28.09.2011 (fiktívne datovaná dátumom 08.09.2011) medzi žalovaným 1/ a žalovanou 2/, ktorej predmetom boli nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území Z. a zapísané na LV č.XXXX, vklad bol povolený pod č. V 1968/11.

III. Kúpnej zmluvy uzavretej dňa 27.09.2011 (fiktívne datovaná dátumom 02.09.2011) medzi predávajúcim žalovaným 1/ a kupujúcou žalovanou 2/ predmetom ktorej boli nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území Z. a zapísané na LV č.XXXX, vklad bol povolený pod č. V 1969/11.

IV. Kúpnej zmluvy zo dňa 03.10.2011 (fiktívne datovaná dátumom 08.09.2011) uzatvorenej medzi predávajúcim žalovaným 1/ a kupujúcou žalovanou 2/, ktorej predmetom boli nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území Z. a zapísané na LV č.XXXX, vklad bol povolený pod č. V 2082/11.

2. Naliehavý právny záujem podľa § 80 písm. c) zák. č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok, ďalej „O.s.p.“) žalobkyňa preukazovala tým, že jej celkové postavenie v rámci bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa podstatne zmení pre prípad úspešnosti tejto žaloby, pokiaľ ide o určenie neplatnosti dohody označenej pod bodom I. Vo vzťahu k ostatným právnym úkonom uzavretým medzi žalovanými 1/ a 2/ naliehavý právny záujem vyplýva priamo zo zákona, respektíve v takom prípade sa nevyžaduje naliehavý právny záujem, pretože priamo ustanovenie § 40a OZ ukladá povinnosť alebo sa dovolať neplatnosti právneho úkonu z dôvodov, ktoré sú uvedené v zákone.

3. Žalobkyňa tvrdila, že nevyhnutný predpoklad úspešnosti žaloby o určenie neplatnosti je daný v prípade kvalifikovaného - naliehavého právneho záujmu žalobcu, pričom tento je zaťažovaný dôkazným bremenom a účelom naliehavého právneho záujmu je vlastne zabrániť vyvolávaniu zbytočných akademických sporov bez praktického významu pre ich účastníkov. V prípade, že by nedošlo k určeniu neplatnosti, boli by ohrozené všetky jej práva, ktoré vyplývajú z nárokov pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej BSM) (R17/1972). Určenie neplatnosti právnych úkonov uvedených v žalobe priaznivo ovplyvní jej právne postavenie voči žalovanému 1/, resp. aj voči žalovanej 2/ a spočíva napr. v možnosti uplatnenia vynútitelného práva v rámci vyporiadania BSM (rozsudok NS SR sp.zn. 1Cdo/69/2003). Vzhľadom na uplatnený nárok, ktorý sa týka neplatnosti zmlúv o prevode nehnuteľností, účastníkom sporu podľa žalobkyne musia byť všetci účastníci zmluvy, teda aj nadobúdateľ.

4. Dôvody pre ktoré sa domáhala určenia neplatnosti právnych úkonov boli:

I. Neplatnosť dohody o výhrade vzniku bezpodielového spoluvlastníctva manželov vyvodzovala z toho, že notár „osvedčuje, že prejavovaná vôľa účastníkov bola pojatá do tejto notárskej zápisnice, ktorá notárska zápisnica bola hlasite diktovaná a na znak súhlasu vlastnoručne podpísaná účastníkmi“. Žalobkyňa tvrdila, že správna formulácia tejto časti notárskej zápisnice s odkazom na ustanovenie § 47 Notárskeho poriadku mala znieť tak, že dohoda bola do notárskej zápisnice zapísaná a účastníkmi konania prečítaná a na znak súhlasu dnešného dňa pred notárom vlastnoručne podpísaná. Poukázala na ustanovenie § 143a ods. 2 a 3 OZ a neplatnosti sa dovoľavala z dôvodu, že dohoda o výhrade vzniku BSM nebola uzatvorená formou notárskej zápisnice, lebo listinu, ktorú spisovali žalobkyňa a žalovaný 1/ na Notárskom úrade vo Filakove nemožno považovať za notársku zápisnicu v súlade so Zák. č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (ďalej Notársky poriadok), lebo v ustanovení § 47 citovaného zákona sú explicitne vymenované náležitosti, ktoré musí notárska zápisnica obsahovať.

5. Podľa § 47 písm. d) Notárskeho poriadku notárska zápisnica musí obsahovať vyhlásenie účastníkov, že sú spôsobilí na právne úkony.

6. Podľa § 47 písm. g) citovaného zákona obsah právneho úkonu, to je predmetnú dohodu.
7. Podľa § 47 písm. h) citovaného zákona údaj o tom, že zápisnica bola po prečítaní účastníkmi schválená.
8. Žalobkyňa tvrdila, že notárka zápisnica ako verejná listina má vylúčiť dôvody neplatnosti právneho úkonu, nemožno ju spísať s účastníkom, ktorý nie je spôsobilý na právne úkony a vyhlásenie účastníkov, že sú spôsobilí na právne úkony je obligatórnou náležitosťou každej notárskej zápisnice. Ide o písomné vyhlásenie, písomný prejav účastníkov zaznamenaný v notárskej zápisnici. Konštatovanie, prípadne osvedčenie notára, že účastníci sú na právne úkony spôsobilí, nemožno považovať za splnenie tejto náležitosti notárskej zápisnice.
9. S poukazom na ustanovenie § 47 písm. h) Notárskeho poriadku údaj o tom, že notárska zápisnica bola po prečítaní (teda, že bola čítaná) účastníkmi schválená, je osvedčovacím prejavom notára, ktorý notársku zápisnicu spísal. Notár toto osvedčenie môže urobiť po tom, keď účastníci schválili notársku zápisnicu, a to po jej prečítaní. Prečítaním podľa všeobecnej súdnej praxe nemožno rozumieť, resp. nahraďiť diktovaním textu notárskej zápisnice hlasitým spôsobom notárom, zapisovateľky v prítomnosti všetkých účastníkov.
10. Žalobkyňa v tejto súvislosti tvrdila, že keď prišli na notársky úrad, zápisnica už bola napísaná, jej ponúknutá na podpis bez toho, aby bola bližšie informovaná o jej obsahu, resp. že by bola nejakým spôsobom prečítaná a tvrdenie, že bola hlasne diktovaná je klamlivé (diktovaná za ich prítomnosti nebola).
11. Za spornú v notárskej zápisnici považovala aj formuláciu, že prečítanú notársku zápisnicu účastníci schvaľujú. Schválenie nie je významovo totožné so súhlasom. Schválenie spravidla znamená, že takýto prejav vôle má konštitutívny charakter, avšak súhlas je len uzročením sa s určitým úkonom, resp. s jeho vykonaním. Podľa nej záverečná časť každej notárskej zápisnice s odkazom na zákonnú úpravu by mala znieť asi takto: „o tom, že bola táto notárska zápisnica na základe návrhu manželov notárom spísaná, prítomným manželom notárom prečítaná, nimi potom schválená a podpísaná. Notársku zápisnicu som podpísal aj ja notár a opatril ju odtlačkom svojho okrúhleho, úradného razítka. Totožnosť prítomných manželov bola preukázaná podľa platných občianskych preukazov a obaja manželia prehlasujú, že sú plne spôsobilí k právnym úkonom.“ Vzhľadom na to, že dohoda podľa § 143a ods. 2 a 3 OZ si vyžaduje formu notárskej zápisnice, čo v danom prípade nemožno priznať listine, ktorá je označená ako notárska zápisnica, žalobkyňa tvrdila, že ide o absolútne neplatnú dohodu o výhrade vzniku BSM ku dňu zániku manželstva.
12. Vo všeobecnosti platí, že ak notárska zápisnica neobsahuje niektorú z náležitostí uvedených v § 47 túto listinu nemožno považovať za notársku zápisnicu, teda ani za verejnú listinu. Sama o sebe by táto okolnosť nespôsobovala neplatnosť právneho úkonu a právny úkon je neplatný len vtedy, ak zákon predpisuje pre jeho uzavretie formu notárskej zápisnice, napr. dohoda o zúžení zákonom určeného rozsahu BSM je absolútne neplatná, avšak platné by bolo napr. spísanie kúpnej zmluvy formou notárskej zápisnice, lebo takáto forma právneho úkonu nie je zákonom predpísaná. Žalobkyňa tak tvrdila, že v priebehu jej manželstva so žalovaným 1/ neplatila dohoda o výhrade vzniku BSM ku dňu zániku manželstva, ale platil režim uvedený v § 143 OZ t.j., že do bezpodielového spoluvlastníctva manželov patrí všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe, alebo výkonu povolania len jedného z manželov a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jedného z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva, alebo ktorému bola vec vydaná ako právnomu nástupcovi pôvodného vlastníka.
13. II. Žalobkyňa tvrdila, že darovacou zmluvou zo dňa 28.09.2011, ktorá bola fiktívne datovaná dátumom 08.09.2011 s poukazom na to, že k overeniu podpisu došlo až 28.09.2011 žalovaný 1/ previedol na žalovanú 2/ nehnuteľnosti, ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území Z., zapísané sú v LV č. XXXX ako: pozemky registra „C“ KN parc.č.379/4 zastavané plochy a nádvoría vo výmere 26 m², parc.č. 4515/25 zastavané plochy a nádvoría vo výmere 346 m², parc.č.4515/83 zast. plochy a nádvoría vo výmere 228 m² ako rozostavaná stavba rodinného domu bez prideleného súpisného čísla postaveného

na pozemku parc.č. 4515/83 v celosti s tým, že vklad tejto zmluvy bol povolený Správou katastra Lučenec pod č. V 1968/11 dňa 17.10.2011. Neplatnosť tejto zmluvy vyvodzovala žalobkyňa z § 145 OZ, ale aj podľa (R39/74), podľa ktorého ak sú zmluvnými stranami zmluvy o prevode nehnuteľností obidvaja manželia, potom musia zmluvu podpísať. Nedostatok podpisu jedného z manželov na listine zmluvy o prevode nehnuteľností nie je zhojený tým, že vec nadobudnutá čo i len jedným z manželov za trvania manželstva zo spoločných finančných prostriedkov je predmetom BSM. Žalobkyňa tvrdila, že k darovaniu nehnuteľnosti bol potrebný jej súhlas, pretože nešlo o bežnú vec týkajúcu sa spoločných vecí (Z I str. 585), preto je darovacia zmluva neplatná a dovoľáva sa jej neplatnosti. S poukazom však na ustanovenie § 40a OZ ide o tzv. relatívnu neplatnosť právneho úkonu, lebo ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 145 ods. 1 OZ považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takýmto úkonom dotknutý neplatnosti právneho úkonu nedovoľá. Neplatnosti sa nemôže dovoľávať len ten, kto ju sám spôsobil.

14. Podľa §100 OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone určenej a to v ustanoveniach § 101 až 110. Premlčacia doba podľa § 101 je 3 ročná a plynie odo dňa keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Žalobkyňa tvrdila, že na dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu platí všeobecná 3 ročná premlčacia doba, ktorej začiatok plynie od okamihu účinnosti zmluvy s tým, že aj pokiaľ by sa začiatok premlčacej doby počítal odo dňa platnosti zmluvy t.j. odo dňa uzavretia zmluvy, poukázala na to, že dátum uzavretia tejto zmluvy bol preukázateľne fiktívny. Účinnosť zmluvy nastala 17.10.2011. Manželstvo zaniklo 28.11.2011.

15. III. Neplatnosti tejto zmluvy sa dovoľávala z toho istého dôvodu, že podľa § 145 OZ nedala k prevodu nehnuteľností súhlas a nešlo o bežnú vec. Touto zmluvou označenou ako darovacou zo dňa 27.09.2011, ktorá bola fiktívne datovaná dátumom 08.09.2011 s poukazom na to, že k overeniu podpisu došlo až 27.09.2011, žalovaný 1/ previedol na žalovanú 2/ nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území Z. a zapísané v LV č. XXXX ako pozemky registra „C“ KN parc.č. 6526/33 zast. plochy a nádvoria o výmere 20 m² v 1-ici z celku zapísaného v LV č. XXXX kat. územie Z., stavba poschodová garáž súp.č. 5013 na parc.č. 6526/33 v celosti, v LV č. XXXX kat. územie Z. ktorej vklad bol povolený Správou katastra Lučenec dňa 21.10.2011 pod V 2028/11, čím zmluva nadobudla účinnosť. Neplatnosti tohto právneho úkonu sa dovoľávala s poukazom na § 40a OZ v 3 ročnej premlčacej dobe, keď účinnosť zmluvy nastala 21.10.2011 a manželstvo zaniklo 28.11.2011.

16. IV. Žalobkyňa tvrdila, že aj kúpna zmluva uzavretá dňa 03.10.2011, ktorá bola fiktívne datovaná dátumom 08.09.2011 s poukazom na to, že k overeniu podpisu došlo až 03.10.2011 žalovaný 1/ ako predávajúci previedol na žalovanú 2/ ako kupujúcu nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území Z.U. zapísané v LV č. XXXX ako: 4-izbový byt č.77 s podlahovou plochou 103,8 m², číslo vchodu 70, 7.p. o veľkosti podielu 1/1 v bytovom dome súp. č. XXX, K. A., Z. na parc. č. „C“ KN 4999/3, spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu 104/5998, všetko zapísané v LV č. XXXX pričom vklad vlastníckeho práva povolila Správa katastra Lučenec dňa 21.10.2011 pod V 2028/11. Aj neplatnosti tejto kúpnej zmluvy sa dovoľávala podľa § 40a OZ v 3 ročnej všeobecnej premlčacej dobe, keď účinnosť zmluvy nastala 21.10.2011, manželstvo zaniklo 28.11.2011 tvrdiac, že ku kúpnej zmluve nedala súhlas, nešlo o bežnú vec a preto podľa § 145 ods. 1 OZ išlo o neplatný právny úkon. Žiadala priznať trovy konania.

17. Žalovaný 1/ na pojednávaní podrobne uviedol skutočnosti, ktoré ho viedli k tomu, aby uzavreli so žalobkyňou dohodu o výhrade vzniku BSM. Nesúhlasil s tvrdením žalobkyne, že notárska zápisnica neobsahuje všetky zákonné náležitosti, nesúhlasil ani s tým, že už bola pripravená vtedy, keď prišli na notársky úrad. Notárka pred ním a žalobkyňou, ale aj zapisovateľkou diktovala do počítača to, čo zapisovateľka zapísala a tvrdil, že sa so žalobkyňou už dopredu rozprávali o tom, že tento právny úkon chce uzavrieť. Takto sa spolu rozprávali aspoň pol roka predtým ako došlo k uzavretiu dohody o výhrade vzniku BSM. Tvrdil, že žalobkyňa nepreukázala naliehavý právny záujem na podaní žaloby preto, lebo na Okresnom súde Lučenec už prebieha konanie o vyporiadanie BSM a v ňom si má súd ako prejudiciálnu riešiť otázku platnosti alebo neplatnosti dohody o výhrade vzniku BSM ako aj ďalších právnych úkonov. S poukazom na ustanovenie § 149 ods. 3 OZ pokiaľ by súd žalobe vyhovel, rozhodol by nesprávne, lebo by posudzoval právne nároky vzniknuté v minulosti. Tvrdil, že celá konštrukcia právneho úkonu a jeho trvania dohody o výhrade vzniku BSM je totiž taká, že BSM vznikne prvým dňom po tom, ako nadobudol právoplatnosť rozsudok o rozvode manželstva. Poukázal aj na rozsudok NS SR sp.zn. 2Cdo/131/2006

podľa ktorého je nesprávny taký výrok rozsudku, ktorým by súd rozhodoval do minulosti a určil by ním právne vzťahy.

18. Žalovaná 2/ je matkou žalovaného 1/ a na zastupovanie v konaní splnomocnila žalovaného 1/. K veci sa vyjadriť nevedela, súhlasila so všetkým tým, čo tvrdil žalovaný 1/. Priznala, že s notárkou JUDr. Jurinovou mali vedľa seba, ona lekárka a notárka svoj úrad, ale vôbec sa nepoznali predtým, ako došlo k uzavretiu dohody o výhrade vzniku BSM.

19. Súd už raz rozhodol rozsudkom č.k. 8C130/2014-77 dňa 10.12.2014 tak, že žalobe žalobkyne vyhovel. Po odvolaní podanom žalovanými rozhodol Krajský súd Banská Bystrica uznesením č.k. 12Co/179/2015-120 dňa 28.04.2016 tak, že zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Na pojednávaní dňa 27.06.2016 vzala žalobkyňa so súhlasom žalovaných žalobu späť sčasti nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX kat.úz. Z., parc. č. „C“ KN č. 379/4 zastavané plochy a nádvoría vo výmere 26 m². Súd konanie sčasti zastavil.

20. Súd vykonal dokazovanie prečítaním žaloby, notárskej zápisnice č. Nz/44/2000, N/426/2000, výpisov z LV č. XXXX, LV č. XXXX, LV č. XXXX katastrálneho územia Z., podstatného obsahu spisov Okresného súdu Lučenec sp.zn.14C/150/2013, 13C/72/2012, 14C/225/2012, 7C/9/2014, 11P/26/2014, výsluchom účastníkov konania, ich písomných vyjadrení a po vyhodnotení všetkých dôkazov jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci tak, ako to predpokladá zákonné ustanovenie § 132 O.s.p. mal súd preukázané:

21. Žalobkyňa a žalovaný 1/ boli manželmi od 02.12.2000 do 28.11.2011, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok o rozvode ich manželstva vo výroku o rozvode ich manželstva v konaní vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp.zn. 5P/5/2011 a o výroku o výživnom na maloleté deti pochádzajúce z manželstva bolo rozhodnuté rozsudkom zo dňa 11.07.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 16CoP/105/2012 zo dňa 01.08.2013.

22. Uznesením Okresného súdu Lučenec č.k. 13C/72/2012-68 zo dňa 23.10.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť v spojení s uznesením Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 16Co/23/2013-100 zo dňa 25.02.2013 bol žalovanej 2/ na návrh žalobkyne uložený predbežným opatrením zákaz nakladať s nehnuteľnosťami v LV č. XXXX, LV č. XXXX a LV č. XXXX.

23. Dňa 30.11.2012 bol Okresnému súde Lučenec doručený návrh navrhovateľky o neúčinnosť právnych úkonov: darovacej zmluvy uzatvorenej dňa 08.09.2011, kúpnej zmluvy zo dňa 02.09.2011 a kúpnej zmluvy zo dňa 08.09.2011, konanie je vedené pod sp.zn.14C/225/2012 a uznesením č.k. 14C/225/2012-377 zo dňa 08.09.2014 súd konanie prerušil do právoplatnosti rozsudku v konaní sp.zn. 8C/130/2014.

24. Na Okresnom súde Lučenec je vedené konanie o vyporiadanie BSM pod sp.zn. 14C/150/2013, konanie nie je skončené.

25. Súd, keďže ide o určovaciu žalobu, najskôr skúmal naliehavý právny záujem žalobkyne podľa § 80 písm. c) O.s.p. na určení neplatnosti právnych úkonov uvedených vo výroku rozsudku. Právny záujem, ktorý je naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov práve navrhovaným určením. Ak žalobca naliehavý právny záujem na takomto určení neosvedčí, ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie žaloby. Pokiaľ súd dospeje k záveru, že tá - ktorá určovacia žaloba nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení spôsobilým alebo prípustným prostriedkom (procesným nástrojom) ochrany práva, zamietne žalobu bez toho, aby sa zaoberal meritom veci. Najvyšší súd SR už v rozsudku sp.zn. 3Cdo/98/2004 (na ktorý poukázal aj rozsudok NS SR sp.zn. 1Cdo/91/2006) uviedol, že určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená vtedy, ak ňou požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo, teda najmä vtedy, ak vyriešenie predbežnej otázky ešte neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného vzťahu alebo práva.

26. Súd dospel k záveru, že žalobkyňa v konaní preukázala naliehavý právny záujem vo vzťahu k dohode o výhrade vzniku BSM, lebo bez tohto určenia by bolo ohrozené jej právo a súčasne by sa právne postavenie žalobkyne stalo neistým.

27. Dohoda o výhrade vzniku BSM, ktorá bola uzavretá podľa § 143a ods. 2 OZ o čom žalobkyňa predložila listinný dôkaz na čl. 7 spisu - notársku zápisnicu N/426/2000, Nz/404/2000 napísanú na Notárskom úrade JUDr. Marty Jurinovej, Filákov, Hlavná 4 dňa 13.12.2000 a túto dohodu uzavreli žalobkyňa a žalovaný 1/ v znení, že:

„Účastníci vyhlasujú, že uzavreli manželstvo dňa 02.12.2000 pred Matričným úradom Zvolen, ktoré manželstvo je zapísané vo zv.34, ročník 2000 na strane 100 pod poradovým číslom 26“.

„Účastníci vyhlasujú, že majú právny záujem na inej ako zákonnej úprave bezpodielového spoluvlastníctva manželov a spoločne vyhlasujú, že si vyhradujú vznik bezpodielového spoluvlastníctva ku dňu zániku manželstva / § 143a ods. 2 O.z.“. Notársku zápisnicu spísala notárka JUDr. Marta Jurinová a v záverečnej časti uviedla „Osvedčujem, že prejavená vôľa účastníkov bola pojatá do tejto notárskej zápisnice, ktorá notárska zápisnica bola hlasite diktovaná a na znak súhlasu vlastnoručne podpísaná účastníkmi“. Nasledujú podpisy navrhovateľky a odporcu 1/ a osvedčenie ich podpisov notárkou.

28. Súd po vykonanom dokazovaní konštatuje, že v spore účastníkov nebolo sporné, že došlo k uzavretiu dohody o výhrade vzniku BSM, sporné bolo to, či forma tejto dohody - notárska zápisnica obsahuje zákonné náležitosti uvedené v § 47 Notárskeho poriadku.

29. Z ustanovenia § 143a ods. 2 OZ vyplýva, že pre platnosť dohody o výhrade vzniku BSM sa vyžaduje, že musí byť spísaná vo forme notárskej zápisnice. Súd sa preto zaoberal tvrdeniami žalobkyne a zistil, že v § 47 Notárskeho poriadku sú uvedené obligatórne náležitosti notárskej zápisnice takto: a) miesto, deň, mesiac a rok spísania notárskej zápisnice, b) meno, priezvisko a sídlo notára, c) meno, priezvisko, rodné číslo, dátum narodenia a trvalé bydlisko účastníkov, ich zástupcov, d) vyhlásenie účastníkov, že sú spôsobilí na právne úkony, e) údaj o tom, ako bola preukázaná totožnosť účastníkov a svedkov, f) obsah právneho úkonu, g) údaj o tom, že zápisnica bola po prečítaní účastníkmi schválená, h) podpisy účastníkov, alebo ich zástupcov, ak boli prizvaní, tiež svedkov, dôverníkov a tlmočníkov, ch) odtlačok úradnej pečiatky notára a jeho podpis.

30. Súd podrobil kontrole notársku zápisnicu s poukazom na tvrdenia žalobkyne v žalobe a konštatuje, že notárska zápisnica nemá zákonné náležitosti, pretože neobsahuje ustanovenie podľa § 47 písm. g) Notárskeho poriadku t.j. údaj o tom, že zápisnica bola po prečítaní účastníkmi schválená. Tento súhlas je obligatórnou náležitosťou notárskej zápisnice, bez ktorého listinu nemožno považovať za notársku zápisnicu. Vzhľadom k uvedenému záveru súd už neskúmal, či bola notárkou čítaná, akým spôsobom, nepovažoval za potrebné uskutočniť výsluch svedkyne - notárky, ktorý navrhol žalovaný 1/. Pre záver súdu o neplatnosti notárskej zápisnice stačilo to, že neobsahuje vyššie citovanú obligatórnu náležitosť. Notárska zápisnica tak nemohla vyvolať ten účinok, ktorý mali v úmysle vyvolať jej účastníci tohto právneho úkonu, t.j. žalobkyňa a žalovaný 1/, t.j. uzavrieť dohodu o výhrade vzniku BSM. Z týchto dôvodov súd dospel k záveru, že dohoda o výhrade vzniku BSM zo dňa 13.12.2000 je absolútne neplatným právnym úkonom (§ 40 OZ), lebo nebola uzavretá vo forme ktorá vyplýva z ustanovenia § 143a OZ, pričom účinky neplatnosti tohto právneho úkonu nastávajú ex tunc, čiže od začiatku, t.j. 13.12.2000. Z týchto dôvodov uvedené bezpodielového spoluvlastníctvo manželov t.j. žalobkyne a žalovaného 1/ vzniklo podľa názoru súdu tak ako to vyplýva z ust. § 143 OZ už uzavretím ich manželstva a zaniklo dňom právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva.

31. V nadväznosti na tieto závery, ďalšie právne úkony - darovacie zmluvy a kúpnu zmluvu uzavreté medzi žalovanými 1/ a 2/, ktorých platnosť žalobkyňa žalobou tiež napádala, súd považoval za neplatné, pretože boli uzavreté žalovaným 1/ za trvania BSM a bez súhlasu žalobkyne podľa § 145 ods. 1 OZ. Tieto právne úkony neboli bežnou vecou, žalobkyňa k nim súhlas nedala, podaním žaloby, ktorú súdu doručila dňa 28.08.2014 sa dovolala relatívnej neplatnosti týchto právnych úkonov podľa § 40a OZ a v lehote podľa § 101 OZ voči obom žalovaným. Súd prisvedčuje tvrdeniu žalobkyne, že pri dovolaní sa neplatnosti týchto právnych úkonov (II., III., IV.) sa nevyžaduje naliehavý právny záujem, tieto právne úkony sú neplatné zo zákona podľa § 145 ods. 1 OZ za splnenia dovolania sa ich neplatnosti podľa § 40a OZ v dobe podľa § 101 OZ, čiže v 3 ročnej premlčacej dobe. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na rozsudok NS SR sp.zn. 2Cdo/50/2000, ZSP 59/2002 podľa ktorého predaj spoločnej nehnuteľnej veci nie je bežnou vecou, ktorú môže v zmysle § 145 ods. 1 OZ vybavovať každý z manželov. Preto ak jeden

z manželov uzavrie kúpnu zmluvu o predaji nehnuteľnosti bez súhlasu druhého manžela, takýto právny úkon sa považuje za platný len do času, keď sa druhý manžel jeho neplatnosti nedovolá (§ 40a OZ), pričom dovolať sa musí voči všetkým účastníkom právneho úkonu.

32. Právoplatný rozsudok súdu o určení neplatnosti kúpnej zmluvy je podkladom pre vykonanie zápisu v katastri nehnuteľností záznamom podľa § 34 ods. 1 Zák. č. 162/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov.

33. Podľa § 148 ods. 1 prvá veta O.s.p. štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil.

34. Podľa ust. § 138 ods. 1 O.s.p. súd priznal žalobkyňu oslobodenie od súdnych poplatkov celkom. Podľa ust. § 2 ods. 2 Zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Žalobkyňa bola v konaní úspešná, poplatková povinnosť v súlade s citovaným zákonným ustanovením prešla na neúspešných žalovaných 1/ a 2/, ktorí sú povinní spoločne a nerozdielne podľa § 511 ods. 1 OZ zaplatiť súdny poplatok zo žaloby v sume 398 Eur (á 99,50 Eur) podľa položky 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov (lebo predmetom konania bola platnosť 4 právnych úkonov).

35. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 151 ods. 7 O.s.p. podľa ktorého, súd môže o náhrade trov konania rozhodnúť aj tak, že namiesto určenia výšky trov prizná účastníkovi náhradu trov konania vyjadrenú zlomkom alebo percentom. Po právoplatnosti tohto rozhodnutia rozhodne o výške náhrady trov konania súd samostatným uznesením.

36. Podľa § 160 ods. 1 O.s.p. ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. V súlade s citovaným zákonným ustanovením súd určil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť Slovenskej republike súdny poplatok v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresný súd v Lučenci, Dr. Herza č. 14, písomne, v štyroch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každá strana v spore dostala jeden rovnopis. Ak strana nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jej trovy.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 389 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom,
- c) súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom, alebo
- d) nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.